

Dokument na schôdzu

A8-0291/2015

12.10.2015

SPRÁVA

o žiadosti o zbavenie imunity Bélu Kovácsa
(2014/2044(IMM))

Výbor pre právne veci

Spravodajca: Tadeusz Zwiefka

OBSAH

	strana
NÁVRH ROZHODNUTIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
DÔVODOVÁ SPRÁVA.....	5
VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA V GESTORSKOM VÝBORE.....	10

NÁVRH ROZHODNUTIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o žiadosti o zbavenie imunity Bélu Kovácsa (2014/2044(IMM))

Európsky parlament,

- so zreteľom na žiadosť o zbavenie imunity Bélu Kovácsa v súvislosti s vyšetrovaním, ktoré má viesť maďarský ústredný úrad prokuratúry, postúpenú 12. mája 2014 maďarským generálnym prokurátorom Dr. Péterom Poltom a oznámenú v pléne 3. júla 2014; so zreteľom na ďalšie objasnenia, ktoré poskytol Dr. Polt vo svojich listoch zo 16. októbra 2014 a z 23. marca 2015 a na výmenu názorov s Dr. Poltom na schôdzi Výboru pre právne veci, ktorá sa uskutočnila 14. júla 2015,
 - po vypočutí B. Kovácsa v súlade s článkom 9 ods. 5 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na článok 9 Protokolu č. 7 o výsadách a imunitách Európskej únie a článok 6 ods. 2 Aktu z 20. septembra 1976 o priamych a všeobecných voľbách poslancov Európskeho parlamentu,
 - so zreteľom na rozsudky Súdneho dvora Európskej únie z 12. mája 1964, 10. júla 1986, 15. a 21. októbra 2008, 19. marca 2010, zo 6. septembra 2011 a 17. januára 2013¹,
 - so zreteľom na článok 4 ods. 2 maďarskej ústavy, oddiely 10 ods. 2 a 12 ods. 1 zákona LVII z roku 2004 o štatúte maďarských poslancov Európskeho parlamentu a na oddiel 74 odseky 1 a 3 zákona XXXVI z roku 2012 o maďarskom Národnom zhromaždení,
 - so zreteľom na články 5 ods. 2, článok 6 ods. 1 a článok 9 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre právne veci (A8-0291/2015),
- A. keďže maďarský generálny prokurátor požiadal o zbavenie imunity poslanca Európskeho parlamentu Bélu Kovácsa, aby na základe dôvodných podozrení mohlo byť začaté vyšetrovanie, ktorého účelom by bolo určiť, či proti nemu možno vzniesť obvinenie, pokiaľ ide o trestný čin špionáže voči inštitúciám Európskej únie podľa oddielu 261/A zákona C z roku 2012 maďarského trestného zákonníka; keďže podľa tohto oddielu každá osoba, ktorá vykonáva spravodajskú činnosť voči Európskemu parlamentu, Európskej komisii alebo Rade Európskej únie pre nečlenskú krajinu Európskej únie, je trestne stíhatelná v súlade s oddielom 261; keďže podľa oddielu 261 odseku 1 každá osoba, ktorá vykonáva spravodajskú činnosť pre zahraničnú moc alebo organizáciu proti Maďarsku, dopúšťa sa trestného činu, ktorý sa trestá odňatím slobody na dva až osem rokov;

¹ Rozsudok Súdneho dvora z 12. mája 1964 vo veci 101/63, *Wagner/Fohrmann a Krier*, ECLI:EU:C:1964:28; rozsudok Súdneho dvora z 10. júla 1986 vo veci 149/85, *Wybot/Faure a iní*, ECLI:EU:C:1986:310; rozsudok Všeobecného súdu z 15. októbra 2008 vo veci T-345/05, *Mote/Parlament*, ECLI:EU:T:2008:440; rozsudok Súdneho dvora z 21. októbra 2008 v spojených veciach C-200/07 a C-201/07, *Marra/De Gregorio a Clemente*, ECLI:EU:C:2008:579; rozsudok Všeobecného súdu z 19. marca 2010 vo veci T-42/06, *Gollnisch/Parlament*, ECLI:EU:T:2010:102; rozsudok Súdneho dvora zo 6. Septembra 2011 vo veci C-163/10, *Patriciello*, ECLI:EU:C:2011:543; rozsudok Všeobecného súdu zo 17. januára 2013 v spojených veciach T-346/11 a T-347/11, *Gollnisch/Parlament*, ECLI:EU:T:2013:23.

- B. keďže podľa článku 9 Protokolu o výsadách a imunitách Európskej únie poslanci Európskeho parlamentu uplatňujú na území svojho vlastného členského štátu imunity priznané poslancom parlamentu daného členského štátu;
- C. keďže podľa článku 4 ods. 2 maďarskej ústavy majú poslanci národného parlamentu imunitu; keďže podľa oddielu 10 ods. 2 zákona LVII z roku 2004 o štatúte maďarských poslancov Európskeho parlamentu majú poslanci Európskeho parlamentu imunitu v rovnakom rozsahu ako poslanci maďarského parlamentu; keďže podľa oddielu 74 ods. 1 zákona XXXVI z roku 2012 o Národnom zhromaždení možno proti poslancovi začať alebo viesť trestné konanie a uplatňovať donucovacie opatrenie v rámci trestného konania iba po predchádzajúcom súhlase národného zhromaždenia; keďže podľa oddielu 74 ods. 3 toho istého zákona podáva žiadosť o zbavenie imunity generálny prokurátor s cieľom začať vyšetrovanie;
- D. keďže vo veci Bf.I.2782/2002 maďarský najvyšší súd vyhlásil, že poslanecká imunita je obmedzená na trestné konanie a nevzťahuje sa na opatrenia, ktoré nie sú upravené trestným poriadkom a sú zamerané na predchádzanie trestným činom, ich odhaľovanie alebo preukazovanie;
- E. keďže podľa oddielu 261/A zákona C z roku 2012 maďarského trestného zákonníka je trestný čin, pre ktorý možno viesť vyšetrovanie proti Bélovi Kovácsovi, trestne stíhateľný od 1. januára 2014;
- F. keďže vyšetrovanie a akékoľvek následné obvinenie, v súvislosti s ktorým sa žiada o zbavenie imunity, sa teda týkajú iba udalostí, ktoré nastali po 1. januári 2014;
- G. keďže podľa judikatúry maďarského Najvyššieho súdu zhromažďovanie dôkazov podľa zákona CXXV z roku 1995 o národných bezpečnostných službách pred týmto dátumom bolo v súlade so zákonom a nevyžadovalo si zbavenie imunity;
- H. keďže vyšetrovanie trestného činu bude viesť ústredný úrad prokuratúry pre vyšetrovanie; keďže podľa článku 29 ods. 1 maďarskej ústavy sú úrady generálneho prokurátora a prokuratúry nezávislé, vykonávajú svoje ústavné úlohy nezávisle od externých organizácií a postupujú v súlade s prezumpciou nevinoty;
- I. keďže zbavenie imunity Bélu Kováča by sa mali vzťahovať podmienky uvedené v článku 9 ods. 6 rokovacieho poriadku;
- J. keďže Parlament v tomto prípade nenašiel žiadny dôkaz o tom, že by išlo o fumus persecutionis, t. j. o dostatočne závažné a presné podozrenie, že žiadosť o zbavenie imunity bola predložená v súvislosti s konaním začatým so zámerom politicky uškodiť príslušnému poslancovi;
 - 1. prijíma rozhodnutie zbaviť Bélu Kováča imunity;
 - 2. poveruje svojho predsedu, aby ihneď postúpil toto rozhodnutie a správu gestorského výboru príslušnému maďarskému orgánu a Bélovi Kovácsovi.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. Základné informácie

Na schôdzi 3. júla 2014 predseda v súlade s článkom 9 ods. 1 rokovacieho poriadku oznámil, že od maďarského generálneho prokurátora Dr. Polta dostal list so žiadosťou o zbavenie imunity Bélu Kovácsa.

Predseda v súlade s článkom 9 ods. 1 postúpil túto žiadosť Výboru pre právne veci.

Vzhľadom na to, že Európsky parlament nemohol prijať klasifikovanú prílohu k pôvodnému listu Dr. Polta, Dr. Polt vo svojich listoch zo 16. októbra 2014 a z 23. marca 2015 poskytol ďalšie vysvetlenie a počas schôdze Výboru pre právne veci 14. júla 2015 s ním prebehla výmena názorov.

Žiadosť o zbavenie imunity Bélu Kovácsa bola podaná, aby bolo možné na základe dôvodných podozrení začať vyšetrovanie, ktorého cieľom by bolo určiť, či proti nemu možno vzniesť obvinenie, pokiaľ ide o trestný čin špionáže voči inštitúciám Európskej únie podľa oddielu 261/A zákona C z roku 2012 maďarského trestného zákonníka. Podľa tohto oddielu každá osoba, ktorá vykonáva spravodajskú činnosť voči Európskemu parlamentu, Európskej komisii alebo Rade Európskej únie pre tretiu krajinu, ktorá nie je členom Európskej únie, je trestne stíhateľná v súlade s oddielom 261; v odseku 1 tohto oddielu sa stanovuje, že každá osoba, ktorá vykonáva spravodajskú činnosť pre zahraničnú moc alebo organizáciu proti Maďarsku, dopúšťa sa trestného činu, ktorý sa trestá odňatím slobody na dva až osem rokov.

Podľa oddielu 261/A zákona C z roku 2012 maďarského trestného zákonníka trestný čin, v prípade ktorého možno viesť vyšetrovanie proti Bélovi Kovácsovi, je trestne stíhateľný od 1. januára 2014.

Podľa informácií, ktoré poskytol generálny prokurátor, tajné kontakty B. Kovácsa s pracovníkmi ruskej spravodajskej služby prvýkrát odhalil maďarský úrad pre ochranu ústavy v roku 2010 počas vyšetrovania činnosti určitých cudzích štátnych príslušníkov. Podľa judikatúry maďarského Najvyššieho súdu bolo toto zhromažďovanie dôkazov podľa zákona CXXV z roku 1995 o národných bezpečnostných službách pred 1. januárom 2014 v súlade so zákonom a nevyžadovalo si zbavenie imunity.

Prokurátor objasnil, že vyšetrovanie a akékoľvek ďalšie obvinenie, v súvislosti s ktorým sa žiada o zbavenie imunity, sa týkajú iba udalostí, ktoré nastali po 1. januári 2014.

Ďalej sa uvádza, že vyšetrovanie trestného činu vykoná ústredný úrad prokuratúry pre vyšetrovanie a že podľa článku 29 ods. 1 maďarskej ústavy sú úrady generálneho prokurátora a prokuratúry nezávislé, vykonávajú svoje ústavné úlohy nezávisle od externých organizácií a postupujú v súlade s prezumpciou neviny.

B. Kovács tvrdí, že keďže oddiel 261/A zákona C z roku 2012 je v účinnosti od 1. januára 2014, nemôže byť obvinený za skutky spáchané pred týmto dátumom, pretože v článku 49 Charty základných práv EÚ, ktorý odzrkadľuje všeobecnú zásadu nullum crimen sine lege, sa ustanovuje, že nikoho nemožno odsúdiť za konanie alebo opomenutie, ktoré v čase, keď bolo

spáchané, nebolo podľa vnútroštátneho alebo medzinárodného práva trestným činom. B. Kovács ďalej uvádza, že jeho aktivity v roku 2014 nespádajú do rozsahu pôsobnosti oddielu 261/A.

Okrem toho tvrdí, že dohľad vykonávaný proti nemu bol v rozpore so zákonom, že došlo k porušeniu prezumpcie nevinoty, že oddiel 118 ods. 5 zákona CLXXXVI z roku 2013, ktorým sa špionáž voči inštitúciám EÚ považuje za trestný čin, bol prijatý s osobitným zámerom ustanoviť trestnosť správania B. Kovácsa, a že utajenie celej veci je nezákonné a neodôvodnené.

2. Právne predpisy a postupy týkajúce sa imunity poslancov Európskeho parlamentu

Článok 9 Protokolu (č. 7) o výsadách a imunitách Európskej únie znie takto:

Článok 9

Členovia Európskeho parlamentu požívajú v priebehu zasadnutia:

- a. na území ich vlastného štátu imunitu priznanú členom ich parlamentu;*
- b. na území ktoréhokoľvek iného členského štátu imunitu proti zadržaniu a právomoci súdov.*

Imunita sa obdobne vzťahuje na členov Európskeho parlamentu počas ich cesty z miesta a do miesta jeho zasadnutia.

Imunita sa neuplatní, ak je člen Európskeho parlamentu pristihnutý pri páchaní trestného činu, a tiež nezabráni Európskemu parlamentu vo výkone jeho práva zbaviť imunity niektorého zo svojich členov.

Keďže zbavenie imunity je požadované v súvislosti s Maďarskom, uplatňuje sa v súlade s článkom 9 ods. 1 písm. a) maďarský zákon o poslaneckej imunitate. Podľa článku 4 ods. 2 maďarskej ústavy majú poslanci parlamentu imunitu. Podľa oddielu 10 ods. 2 zákona LVII z roku 2004 o štatúte maďarských poslancov Európskeho parlamentu majú poslanci Európskeho parlamentu imunitu v rovnakom rozsahu ako poslanci maďarského parlamentu a v oddiele 74 ods. 1 zákona XXXVI z roku 2012 o Národnom zhromaždení sa ustanovuje, že proti poslancovi možno trestné konanie začať alebo viesť a donucovacie opatrenie v rámci trestného konania uplatňovať iba po predchádzajúcom súhlase Národného zhromaždenia. Napokon, podľa oddielu 74 ods. 3 žiadosť o zbavenie imunity podáva generálny prokurátor.

Článok 6 ods. 1 a článok 9 rokovacieho poriadku Európskeho parlamentu znejú takto:

Článok 6 *Zbavenie imunity*

1. Pri výkone svojich právomocí týkajúcich sa výsad a imunit Parlament koná v záujme zachovania svojej integrity ako demokratického zákonodarného zhromaždenia a zabezpečenia nezávislosti poslancov pri výkone ich povinností. Každá žiadosť o zbavenie imunity sa posudzuje v súlade s článkami 7, 8 a 9 Protokolu o výsadách a imunitách Európskej únie a v súlade so zásadami uvedenými v tomto článku.

(...)

Článok 9 Imunitné konanie

1. Každá žiadosť o zbavenie poslanca imunity, ktorú predloží predsedovi príslušný orgán členského štátu, alebo každá žiadosť o ochranu výsad a imunit s ohľadom na ich zložitosť.

Poslanec alebo bývalý poslanec môže byť zastúpený iným poslancom. Žiadosť nemôže byť predložená iným poslancom bez súhlasu dotknutého poslanca.

2. Gestorský výbor bezodkladne a v poradí, v ktorom boli predložené, posúdi žiadosti o zbavenie imunity alebo žiadosti o ochranu výsad a imunity.

3. Gestorský výbor pripraví návrh odôvodneného rozhodnutia, v ktorom odporučí prijatie alebo zamietnutie žiadosti o zbavenie imunity alebo ochranu výsad a imunity.

4. Výbor môže požiadať príslušný orgán o poskytnutie všetkých informácií alebo vysvetlení, ktoré výbor považuje za potrebné na zaujatie stanoviska k zbaveniu alebo ochrane imunity.

5. Dotknutému poslancovi sa poskytne možnosť byť vypočutý, tento poslanec môže predložiť všetky dokumenty alebo iné písomné dôkazy, ktoré považuje za dôležité, a môže sa nechať zastupovať iným poslancom.

Poslanec nie je prítomný na rozpravách týkajúcich sa žiadosti o zbavenie alebo ochranu jeho imunity s výnimkou samotného vypočutia.

Predseda výboru pozve poslanca na vypočutie a oznámi mu dátum a čas. Poslanec sa môže vzdať práva na vypočutie.

Ak sa poslanec nezúčastní na vypočutí na základe tohto pozvania, predpokladá sa, že sa vzdal práva na vypočutie, ak nepožiadal o ospravedlnenie z vypočutia v navrhovaný deň a čas s uvedením dôvodov. Predseda výboru rozhodne, či sa takejto žiadosti o ospravedlnenie vzhľadom na uvedené dôvody vyhovie, pričom v tejto veci nie je prípustné odvolanie.

Ak predseda výboru žiadosti o ospravedlnenie vyhovie, pozve poslanca na vypočutie v iný deň a čas. Ak sa poslanec nedostaví na vypočutie ani na základe druhého pozvania, postup pokračuje bez vypočutia poslanca. V takomto prípade sa už nevyhovie žiadnej ďalšej žiadosti o ospravedlnenie alebo vypočutie.

(...)

7. Výbor môže predložiť odôvodnené stanovisko týkajúce sa príslušnosti daného orgánu a prípustnosti žiadosti, ale za žiadnych okolností sa nevyslovuje o vine či nevine poslanca alebo o tom, či názory alebo činy pripisované poslancovi odôvodňujú trestné stíhanie, a to ani v prípade, ak výbor pri posudzovaní žiadosti nadobudol podrobnú znalosť skutkových okolností prípadu.

(...)

3. Odôvodnenie navrhovaného rozhodnutia

Na základe uvedených skutočností táto vec spĺňa podmienky na uplatnenie článku 9 Protokolu č. 7 o výsadách a imunitách Európskej únie.

V súlade s týmto ustanovením poslanci požívajú na území vlastného štátu imunitu priznanú členom parlamentu daného štátu.

Aby mohol Európsky parlament prijať rozhodnutie o tom, či svojho poslanca zbaví alebo nezbaví poslaneckej imunity, uplatňuje svoje vlastné ustálené zásady. Jednou z týchto zásad je to, že k zbaveniu imunity zvyčajne dochádza, ak trestný čin patrí do rozsahu pôsobnosti článku 9 protokolu č. 7, za predpokladu, že nejde o *fumus persecutionis*, t. j. o dostatočne závažné a konkrétne podozrenie, že táto vec bola predložená súdu so zámerom politicky uškodiť príslušnému poslancovi.

Po korešpondencii s vnútroštátnymi orgánmi, vypočutí dotknutého poslanca, predložení písomných vyjadrení, vyčerpávajúcej diskusii v príslušnom výbore a dodatočnej požadovanej výmene názorov s generálnym prokurátorom sa dospelo k záveru, že v tejto veci nemožno konštatovať *fumus persecutionis*.

Konkrétnejšie možno uviesť, že pokiaľ ide o argument založený na zásade *nullum crimen sine lege*, z vyhlásení generálneho prokurátora jasne vyplýva, že vyšetrowanie a akékoľvek následné obvinenie, pre ktoré sa žiada o zbavenie imunity, sa týkajú iba udalostí, ktoré nastali po 1. januári 2014, keď nadobudol účinnosť oddiel 261/A zákona C z roku 2012 maďarského trestného zákonníka. Navyše, podľa článku 29 ods. 1 maďarskej ústavy sú úrady generálneho prokurátora a prokuratúry nezávislé, vykonávajú svoje ústavné úlohy nezávisle od externých organizácií a postupujú v súlade s prezumpciou nevinoty. Napokon možno uviesť, že nie je úlohou Parlamentu rozhodovať v konaniach o imunitách o tom, či tvrdenie B. Kovácsa, že jeho aktivity v roku 2014 nespádali do rozsahu pôsobnosti oddielu 261/A, je opodstatnené.

Takisto ďalšie tvrdenia B. Kovácsa týkajúce sa *fumus persecutionis* sú podľa všetkého nepodložené, resp. presahujú rámec konania o zbavení poslaneckej imunity.

Po prvé, vzhľadom na uvedenú judikatúru maďarského Najvyššieho súdu, podľa ktorej je poslanecká imunita obmedzená na trestné konanie a nevzťahuje sa na opatrenia neupravené trestným poriadkom a zamerané na prevenciu, odhaľovanie alebo preukazovanie trestnej

činnosti, jeho tvrdenie, že dohľad vykonávaný proti nemu bol v rozpore so zákonom, nemá žiadny dosah na konanie o zbavení jeho imunity, najmä vzhľadom na to, že jeho tajné kontakty s pracovníkmi ruskej spravodajskej služby najskôr odhalil maďarský úrad pre ochranu ústavy počas vyšetrovania aktivít určitých cudzích štátnych príslušníkov, a nie samotného B. Kovácsa.

Po druhé, tvrdenia, že došlo k porušeniu prezumpcie neviny, že oddiel 118 ods. 5 zákona CLXXXVI z roku 2013, ktorým sa špionáž voči inštitúciám EÚ považuje za trestný čin, bol prijatý s osobitným zámerom ustanoviť správanie B. Kovácsa ako trestné a že utajenie celej veci je nezákonné a neprimerané, sa nezlučuje so žiadosťou o zbavenie imunity, ktorá bola podaná preto, aby bolo možné na základe dôvodných podozrení viesť vyšetrovanie, a to s cieľom určiť, či proti nemu bude vznesené obvinenie.

V nadväznosti na náležitú analýzu predstavujú tieto tvrdenia iba námietky alebo výhrady voči hypotetickému trestnému konaniu, ktoré ešte nebolo začaté a možno ani nikdy nebude. Sám B. Kovács uvádza, že nie je oficiálne podozrivý. Skutočnosť, že generálny prokurátor je ústavne nezávislý a postupuje v súlade s prezumpciou neviny, stačí na rozptýlenie akýchkoľvek obáv, pokiaľ ide o fumus persecutionis.

Napokon sa zdôrazňuje, že zbavenie imunity v žiadnom prípade neznamená rozsudok o vine či nevine poslanca.

4. Záver

Na základe uvedených skutočností a v súlade s článkom 9 ods. 3 rokovacieho poriadku Výbor pre právne veci odporúča, aby Európsky parlament zbavil Bélu Kovácsa poslaneckej imunity.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA V GESTORSKOM VÝBORE

Dátum prijatia	12.10.2015
Výsledok záverečného hlasovania	+ : 14 - : 2 0 : 2
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Max Andersson, Joëlle Bergeron, Marie-Christine Boutonnet, Kostas Chrysogonos, Mady Delvaux, Laura Ferrara, Dietmar Köster, Gilles Lebreton, António Marinho e Pinto, Julia Reda, Evelyn Regner, Pavel Svoboda, József Szájer, Tadeusz Zwiefka
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Heidi Hautala, Virginie Rozière
Náhradníci (čl. 200 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Birgit Collin-Langen, Péter Niedermüller